

2021-10-15
I2021/02683Rymdstyrelsen
Box 4006
171 04 Solna

2021-10-18

Infrastrukturdepartementet

LM2021/040783-0001

Uppdrag om att analysera förutsättningar för ett utvecklat nationellt rymddatalabb

Regeringens beslut

Regeringen ger Rymdstyrelsen i uppdrag att i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget analysera förutsättningar för ett utvecklat nationellt rymddatalabb.

För uppdraget får Rymdstyrelsen under 2021 använda högst 700 000 kronor. Kostnaden ska belasta det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 2:4 Informationsteknik och telekommunikation, anslagsposten 4 Informationsteknik - del till Kammarkollegiets disposition. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2021.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 1 mars 2022 på bankgiro 5052-5781. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet, med kopia till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet). Rekvisition, återbetalning och redovisning av medel ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Nationellt rymddatalabb är ett samarbetsprojekt mellan Rymdstyrelsen, AI Sweden Lindholmen Science Park AB (AI Sweden), RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) och Luleå tekniska universitet som syftar till att öka användningen av data från rymden för hållbar utveckling av samhället.

Rymdstyrelsen ska analysera och undersöka hur ett utvecklat nationellt rymddatalabb skulle kunna främja samhällets digitalisering med särskilt fokus på dess betydelse för genomförandet av insatser inom den europeiska datastrategin inklusive överväganden i förhållande till utlysningar om europeiska gemensamma datautrymmen. Analysen bör bland annat omfatta tillämpningsområdena precisionsjordbruk och skogsbruk samt övervakning och kontroll inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Förutsättningar för ett gemensamt och standardiserat gränssnitt för att interagera med data i ett federerat system ska ingå i analysen.

Rymdstyrelsen ska dessutom översiktligt beskriva samhällsekonomiska effekter av ett utvecklat nationellt rymddatalabb, bedöma kostnader vid olika skalbara förslag och möjliga affärsmodeller med ett utvecklat nationellt rymddatalabb som en resurs. Vidare kan myndigheten lämna förslag på hur ett utvecklat nationellt rymddatalabb kan främja kompetensförsörjning inom dataanalys och artificiell intelligens samt kunskap och förmåga om data som resurs för utveckling av tjänster, applikationer och analys för områden som klimat, miljö, hälsa och mobilitet.

Dessutom ska Rymdstyrelsen analysera administrativa och ekonomiska förutsättningar för utveckling av ett nationellt rymddatalabb.

Vid genomförandet av uppdraget ska Rymdstyrelsen inhämta information genom dialoger med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Havs- och vattenmyndigheten, Lantmäteriet, Myndigheten för digital förvaltning, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Verket för innovationssystem, RISE, Svenska rymdaktiebolaget, Visualiseringscenter C samt med AI Sweden. Rymdstyrelsen ska dessutom föra dialog med företrädare för akademi och näringsliv samt delta i Arena för delning och nyttiggörande av data (I2021/01826).

Rymdstyrelsen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 mars 2022.

Skälen för regeringens beslut

Sverige är en mycket kompetent rymdnation i hård internationell konkurrens. Rymdforskningen och data om tillståndet i atmosfären och på jorden bidrar med viktig kunskap inom ett flertal samhälls- och

forskningsområden till exempel klimat- och miljöforskning samt digitalisering. Rymdverksamheten är en snabbt växande sektor som påverkar stora delar av samhället och som leder till nya innovationer, tjänster och arbetstillfällen. Det är med hjälp av satelliter som det är möjligt att se ansamling av koldioxid i atmosfären, mäta ishavstäckets och glaciärernas smältning, övervaka vegetationsutbredning och skogsavverkning och förmedla data om klimat och miljö till stöd för forskning, innovation och politiska beslut.

Enligt regeringens digitaliseringsstrategi ska kompetens och kunskap om bearbetning, återanvändning, analys och utveckling för stora datamängder främjas och goda förutsättningar för detta ska finnas (skr. 2017:18:47). Att Sverige utvecklar sin förmåga att bearbeta och nyttiggöra rymddata är angeläget för kunskap och insikter om faktorer som påverkar klimatförändring, miljön och samhällsbyggnad, vilket även ger förutsättningar att långsiktigt bidra i europeiska och internationella samarbeten. Satsningar på nyttiggörande av rymddata för praktiska tillämpningar och innovationer innebär möjligheter att bygga upp samhällsviktig kompetens inom exempelvis artificiell intelligens och datavetenskap och kan dessutom främja samverkan mellan offentliga och privata aktörer. Sammanfattningsvis gör regeringen i propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) bedömningen att forsknings- och innovationspropositionen att rymddata spelar en allt större roll i det moderna samhället. Förutsättningarna för en långsiktig utveckling av ett nationellt rymddatalabb behöver därför belysas.

Den europeiska datastrategin ska stödja arbetet med att skapa en konkurrenskraftig datadriven europeisk ekonomi (KOM[2020] 66 slutlig). Enligt strategin kan utvecklad användning av data vara viktigt för att åstadkomma effektiva insatser för EU:s gröna giv. I genomförandet av datastrategin ingår att gemensamma europeiska datautrymmen som stödjer effektiv, etisk och säker datadelning ska utvecklas i samverkan mellan privata och offentliga aktörer för insatser av betydelse bland annat för EU:s gröna giv. Regeringen bedömer att analys av ett utvecklat rymddatalabb kan ingå i överväganden om engagemang i gemensamma europeiska datautrymmen.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Richard Vesterberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F

Miljödepartementet/KL

Näringsdepartementet/EIN och LB

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande

Havs- och vattenmyndigheten

Lantmäteriet

Myndigheten för digital förvaltning

Skogsstyrelsen

Statens jordbruksverk

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Verket för innovationssystem

AI Sweden Lindholmen Science Park AB

RISE Research Institutes of Sweden AB

Svenska rymdaktiebolaget

Visualiseringcenter C